

'Sëedhε -bleεzë 'ö
 PiεE
 -ya bɔ -Zlan -bha mε -nu
 'wo -pεn -sü 'ka -an -dhë bhë 'ö =nε

¹ Ma PiεE 'a Yesu Klito -bha bɔmε 'ka, 'a 'sëedhε =nε 'a-
 bɔ mε -nu 'ö -Zlan -yö ka sü 'ö 'ka -nia 'ka, 'ka -ya -sü 'ka
 Pɔng -sε, Galatö -sε, Kapadɔsö -sε, Azi -sε waa- Bitini -sε
 'gü -dhε -nu -bha bhë ka -dhë. ² Ka 'sü 'ö kwa Dë -Zlan -ya
 wo 'dhö bhë, pë 'ö- -ya 'ti -kë ö -de =zuö' 'piö -be yö -mü;
 'yö -kë 'dhö kö 'kaan- kë -a -bha 'ka -Zuu 'slööslö =kwa',
 kö 'kaan- 'wun ma Yesu Klito -ta, 'kaan- kë 'zü 'slööslö -a
 fεi =kwa'. Kö -Zlan -bha 'glusë -yö kë ka 'piö, 'iin kö -yö
 =zuöyagluu nu ka -dhë -kplawo.

'Yan 'to -a -gɔ -pë 'ö dhang- 'gü

³ -Kwa 'we kwa Dëmε Yesu Klito Dë -Zlan 'tɔ 'piö!
 Yö =ga 'ö- -bha 'wun -së kë -sü =va 'gü 'ö =ya kwa gbaa
 -tosiadhe -dëü 'ka Yesu Klito -bho ga 'gü -sü 'ka bhë. Kwa
 'yan -to -a -gɔ -pë bhë -a -bha -kë 'bhee- -kɔ =ga 'ö bhë.
⁴ =Yö -së kö kwa =zuö' 'glu -yö dhi -to mε -gɔ -pë 'ö -Zlan
 -ya -ya ö -bha mε -nu -gɔ bhë -a -wun 'gü, bhii yö 'dhö
 bhë 'zü pë 'yaa -siö', 'yaa -dhii 'kun 'iin 'ö- bun 'yan -bha
 bhɔ -sü 'yaa yën yö -mü. -To mε -gɔ -pë bhë =nε 'ö -Zlan
 -ya -ya ka -gɔ dhang- 'gü. ⁵ -Zlan -bha 'piigbeedhε -yö
 -dho to ka 'piö ka -bha -zo -yö -a -bha -sü -wun 'gü -yaan
 dhoë -yaan yöë yi 'ö- -ya yi -kaanta 'ka kö dhasü 'ö bhë
 -yaan -zɔn -a 'ka bhë -a -bha.

⁶ Pë 'ka- kë -na bhë, =yö -së 'ö tɔɔ 'töng 'ö ka -gɔ
 'kpongtaa zö bhë, kö -Zlan =ya 'we -a -bha kö 'wun 'gbee-
 -nu -wo nu ka -ta, ka =zuö' 'glu -yö -dhi. ⁷ Bhii kë- wo 'dhö

bhë 'ö tɔɔ 'wun -nu 'wo nu -na ka -ta bhë, -wo -nu 'dhö kö ka -bha -zo -yö -Zlan -bha -sü -gɛn -gban -kɔ bhë 'piö -yaan ga. Ka -de gia- ka- -yö -o! Ka -bha -zo -yö -Zlan -bha -sü 'ö bhë -a -wun -yö 'gbee- 'ö =zië' 'sënnng -ta 'ö 'ka- dɔa 'pö =nɛ 'sënnng 'ö bhë pë 'ö- 'gü dho =siö' yö -mü. 'kɛɛ kö 'sënnng 'ö bhë 'sa, -yö -bɔ 'siö 'gü kö -a -bha -kë 'sënnng 'ka -sü bhë -yaan yö -dhepuudhe 'gü. -Kɔ bhë =nɛ 'ö ka 'tɔ dhö bhɔa, 'ö -Zlan dho ka =sɛɛ- bhoë, ka =zëë -zë 'tɔa -sü 'ka Yesu Klito nu -yi 'ka. ⁸ Yesu Klito 'ö bhë -a -dhö -yö ka -kë, 'kɛɛ kö kaa ka 'yan dɔ -a -bha do 'sa, 'ö 'ka- -wun -dhe 'wun gia-, 'kɛɛ kö ka 'yan 'yaa- 'dhiö 'sa. =Zuögludhi =va 'ö 'dhi yaa -mɔ -a -wun =blɛɛ' -sü -bha bhë -a -gɛn =ga bhë. ⁹ Bhii ka -bha -zo -yö -Zlan -bha -sü bhë -a =truën 'ö 'ka dhoë- yö 'ö tɔɔ ka nii -bha dha -sü.

¹⁰⁻¹¹ Dhasü 'ö bhë, -Zlan -wodhiölome -nu -wo -dhe -ga -a 'piö, 'wo yuö -nu -kë -a -ta piindhö, kö -wo =kpɔɔ' -na 'sëédhe -nu 'gü, kö 'töng 'ö pë -nu 'wo bhë 'wo dho kaa 'iin 'wun -nu 'wo -gban pë -nu 'ö -Zuu 'ö go Klito 'piö 'ö- =blɛɛ -an -dhë bhë, kö -wo -an =mɛɛ' -na; kö 'glusë 'ö -Zlan dhoë- kë ka 'ka bhë, -wa -wun =blɛɛ' -na. -Zuu bhë 'pö, -yö -kë -an 'piö kö 'wun -nu 'wo -gban Klito -bha 'klobhɔdhe -nu waa- -a =bhlë -nu 'wo dho kë bhë -ya -ta 'po -na -an -dhë. ¹² 'kɛɛ kë- wo 'dhö bhë, -Zlan -ya -ta -po -an -dhë =nɛ 'wun -nu 'ö- dɔ -an 'dhi bhë -an -de -bha kun, 'kɛɛ ka -bha -mü. 'Yö 'wun 'ö 'dhö bhë, =ya -lo ka -ta dɔ 'kwa- wo =nɛ -a 'gü, bhii 'wuntaɔsë =blɛɛ' -mɛ -nu 'ö 'wo 'wun =blɛɛ -Zuu 'slööslö 'ö -Zlan -ya bɔ 'ö go dhang- 'gü -a =faan' 'ka bhë =waa- =blɛɛ' -ka -dhë. -Zlan -bha bɔmɛ -nu gia- -de 'pö -wa -kë kö 'wun bhë -waan dɔ.

-Tosiadhe kpengdhö 'ö -Zlan -yö kwa =dhɔɔ =kaa'

¹³ =Dhe 'ö 'pö, -ka ka -zo kë ka -de 'piö; -ka -ya ka 'yaan, 'ka ka -zo 'to dosɛn gbaɔ 'ö dho kë ka -dhë yi 'ö Yesu Klito dho nuë bhë -a -dhë! ¹⁴ -Ka kë mɛ -nu 'wo 'wun ma -Zlan

-ta -an 'ka; kö =kun 'ö 'ka -kë -ya pë -dhɔ 'ka -sü 'gü gbɔ =nɛ -kɔ 'ö -Zlan dɔ -sü yaa kaa ka -gɔ 'ö 'ka pë -nu -kë -kɔ gbɛ -ta bhë -a 'dhö. ¹⁵ 'Kɛɛ =dɛ 'ö -kë =nɛ -Zlan 'ö ka =dhɔɔ -kë bhë -yö 'slööslö, kö ka -de 'pö, -ka kë 'slööslö ka këwun -nu 'saadhö 'gü!

¹⁶ Bhii pë 'ö =bɛɛn' -sü 'ka -Zlan -bha 'sëedɛ 'gü -ya -pö: -Ka kë 'slööslö, bhii a 'slööslö. ¹⁷ =Ya kë =nɛ ka -bha =bhɛa' -sü -nu 'gü, kwa Dë 'tɔ 'ö bhë ka -ya -Zlan 'ö mɛ 'saadhö -bha za -kan mɛ 'ö -dhö -a këwun -nu -bha, 'ö 'yaa mɛzëgüdɛ gbɛ kë -a -bha bhë, kö -ka ka -de kë 'slë 'ka 'töng 'ö =tun ka -gɔ ka -bha -tosiadɛ kë -sü 'gü bhë -a 'gü -a =bhlë -ya -sü 'ka! ¹⁸ Bhii ka -de gia- ka- =tɛi' -dɔ =nɛ wɔ -kɔ =suu' - 'ö ka 'bhɛma -nu -wo -kë -a 'gü 'ö- -yö -a -bha -pë gbɛ yaa kë -dhö 'ö 'ka -da -a 'gü bhë, -kɔ 'ö ka bho -a 'ka -a 'gü bhë ka- -dɔ. 'Gü =siö' -pë -nu 'wo -kë 'wëüga waa- 'sënnɔ -nu -an 'ka 'waa -mü 'ö ka -gɔ -ta dhɔa. ¹⁹ -Abi! Pë 'ö ka -gɔ -ta dhɔa bhë 'ö tɔɔ Klito fɛi 'ö- -wun 'dhö 'gbee- bhë. Klito bhë =nɛ 'ö- -kë ö -bha sla- =bhoë' 'bhlanë 'ö- -dɛ 'yaa- -bha 'iin 'ö -dhuu 'yaa- -bha -a 'ka. ²⁰ 'Kɛɛ kë- wo 'dhö bhë, -yö Klito -ya -a -de kö 'kpongtaadɛ zü yaa dɔ =kun, kö 'töng -kaanta -nu 'kwa- 'gü =nɛ kö -yaan -wun -zɔn -a 'ka; 'yö pë 'ö 'dhö bhë, 'yö- -kë 'dhö ka -bha 'dhuë- -wun 'gü. ²¹ Yö =nɛ ka bɔ -a -ta 'ö -Zlan 'ö- bho ga 'gü 'ö 'tɔbhɔdɛ nu -a -dhë bhë, 'ka- -wun -dɛ 'wun gia- -kɔ bhë =nɛ 'ö ka -bha -zo -yö -Zlan -bha -sü waa- ka -bha 'yan -to -a -gɔ -pë -nu 'wo bhë, 'ö -an -gɛn dho -gban -a 'ka -Zlan 'gü.

²² 'Wun gia- 'ö -Zlan -wo 'gü bhë, ka -bha -a =bhlë -ya -sü 'gü, 'ka ka -de kë 'slööslö kö ka dhegluzë -nu 'wo -zo -yö -Zlan -bha -sü 'gü bhë, 'kaan- -an -dhɔ kë giagiawo. Kö -ka ka 'ko -nu -dhɔ kë ka =zuö' 'plɛ 'ka; ²³ 'ö tɔɔ 'ka bho -dëüwo; 'ö yaa kë =nɛ pë 'ö -kë ka bhɔ -gɛn 'ka bhë -a 'gü -dho =siö' yö kun. -A 'gü 'ka 'dho =siö bhii -Zlan -wo 'ö

'bhee- 'ö-dhö=toëpö 'ka bhë -ya 'gü. ²⁴ 'Ö tɔɔ pë 'ö =bεεn' -sü 'ka -Zlan -bha 'sëédhε 'gü ya -pö: Mε 'kpεkpε -wo ziö -pë 'ka =nε =blëë' 'dhö, 'ö -an -bha 'tɔbhɔdhe -yö -kë =nε =blëë' 'bin 'dhö. =Blëë' -yö -ga, 'ö- 'bin -yö -lo, ²⁵ 'kεε kwa Dëmε -wo -yö -dho to 'dhö =toëpö 'ka. -Wo 'ö bhë =nε 'ö tɔɔ 'wuntaɔsë 'wo- =blεε ka -dhë bhë.

2

'Wun =zuan' 'ö -gban 'kɔ 'bhong 'piö -guö 'ö 'bhee- -a -bha

¹ -Ka 'kan =kian' yaa =suu'- 'kpεkpε waa- =sua kë -sü -an -bha; -ka 'kan mε 'yaan- 'kun -sü, =druεi kë -sü waa- 'dɔɔ yaya dɔ -sü -nu -an -bha. ²⁻³ Pë 'ö =bεεn' -sü 'ka -Zlan -bha 'sëédhε 'gü -ya -pö: 'Ka- yö =nε kwa Dëmε këwun =yö -së. =Dhε 'ö 'dhö =nε kö -ka kë =nε 'në 'blë 'puu -nu 'ö -an -bha 'yɔn 'yi -wun 'dhö 'gbee- bhë -an 'dhö 'sa; 'ö tɔɔ -an -bha -bhöpë =nε bhë; bhii -bhöpë 'ö go -Zlan 'piö 'ö -kë -a -wo 'slööslö 'ka bhë =nε 'ö 'ka 'dhoë- -bhö kö 'kaan- =kpεa' 'iin kö dhasü -yaan kë ka -gɔ.

⁴ Kwa Dëmε 'ö -guö 'bhee- 'ka 'ö mε 'bhee- -nu -wa -wun bho yunnng, 'kεε 'ö -Zlan -ya sü -a -wun -kë 'gbee- -sü -wun 'gü bhë, -ka =yɔɔn -a -bha. ⁵ -Ka =yɔɔn -a -bha kö ka -de 'pö 'kaan- kë =nε -guö 'bhee- -nu 'dhö kö -Zlan -bha 'kɔ bhë 'kaan- kë -a dɔpë -nu 'ka; ka -dho kë slabhome -nu kpö 'gü -mε -nu 'ka, 'ö bhii ka -bha -tosiadhe -yö -dho kë =nε sla- -së 'ka- bho -Zlan -dhë kö -yaan -a -zo 'kun =bɔa' Yesu Klito -ta -sü 'ka bhë -a 'dhö, ⁶ bhii pë 'ö =bεεn' -sü 'ka -Zlan -bha 'sëédhε 'gü -ya -pö: -Guö 'ö- -wun 'dhö 'gbee- bhë 'ma- 'sü 'ma- këdhε 'bhong 'piö -guö 'ka Siɔn 'gü; lë- 'ka 'dho kpɔ mε 'ö =yaa- -wun -dhε 'wun gia- -a -ta. ⁷ Mε 'ö 'ka- -wun -dhε 'wun gia- bhë, -guö bhë -yö ka -bha 'kpëdhö -wun 'ka. 'Kεε mε 'ö 'waa- -wun -dhε 'wun gia- bhë, (pë 'ö =bεεn' -sü 'ka -Zlan -bha 'sëédhε 'gü -an -bha

'ka 'ö tɔɔ:) -Guö 'ö 'kɔdɔmε -nu -wa -zuö wo -kɔ 'yan =taa bhë, =ya kë -guö 'gian 'ö 'wo dho -a -da -dhε 'bhong 'piö -a 'ka. ⁸ -Zlan -bha 'sëedhε -dhε 'bhaa 'gü 'zü -yö pö -sü 'ka -an -bha 'ka 'zü =nε: =Ya kë -guö 'ö mε -nu -gεn -yö -zuö -a -bha, -guö gbɔng 'ö mε -nu -wo bɔ -a -ta 'wo -püö -a 'ka. 'Ö bhii -gban 'wo- wo -a -bha bhë 'ö tɔɔ -kɔ 'wo- wo 'wuntaɔsë bhë -a 'ka bhë; pë -de gia- 'ö -ya -an =tian' 'ö bhë.

⁹ 'Kεε ka -zë ka =nε 'ka tɔɔ mε =suu'- do -zë -nu 'ö -Zlan -yö ka sü, mε -nu 'ö 'ka 'sëdë -bha slabhomε -nu 'ka, 'sεgɔ 'ö -ya -sü 'ka -de -ta -Zlan -bha 'ka. Ka -gɔ -ta 'dhɔ 'ö- wo 'dhö bhë, -yö -kë 'dhö kö -Zlan 'ö ka bho -dhetiidhε 'gü 'ö ka -kë ö -bha -dhεpuudhε 'gblüünzë 'ö bhë -a 'gü -mε -nu 'ka bhë, 'kaan- -a këwun -së -nu -wun =blεε'-; ¹⁰ bhii ka 'ka bhë, kë- wo 'dhiö -be, kaa kë -Zlan -bha 'sεgümε 'ka, 'kεε zlöö =nε 'ka kaa; ka 'ö 'dhiö -bezë kaa -Zlan -bha mε 'yena yö -sü dɔ bhë, zlöö =nε 'ka- dɔ.

'Wun 'ö -gban -Zlan -bha yuökëmε -nu 'ta -kɔ -bha

¹¹ N dhegluzë -nu, a- -dhε ka -gɔ, =dhε -kë =nε -nia -mü kaa, 'ö 'ka 'tasümε 'ka 'kpongtaa bhë, kö mεbheedhe =dhɔɔbhaapë yaya -nu 'ö =ya kë 'wo 'ko -ya kwa nii -bha bhë, 'ka 'kan -an -bha! ¹² Ka 'ta -kɔ -yö kë -së mε waa wo =zuö' =dhië'- -Zlan 'piö =kun bhë -an ziën, kö -dhε 'ka -bha, 'kö -kë =nε -wo ka -wun yaa -blεε 'wun -dɔ ka -bha -sü 'ka =nε këpëyaamε -nu -mü ka 'ka, kö -wo ka këwun -sεεbɔ -nu yö, kö -wo -Zlan 'tɔ bho yi 'ö dho ö -de -zɔn -a 'ka bhë -a 'ka.

¹³ -Ka 'wun ma -wogbiindhε 'kpekpe 'ö -ya mε 'bhee- -nu -gɔ -ta -a -ta bhii kwa Dëmε -zo 'kun -wun =nε 'ö bhë; -yö 'sëdë 'piö 'dhee, bhii mε 'ö -ya ka -gɔ 'dhiö yö -mü, yö =nε 'ö -kɔ -mɔ 'wuën- -sü 'ple 'dhoë- kwεε. ¹⁴ -Yö 'sε =kɔɔnmε -nu 'piö 'dhee, bhii 'sëdë =nε 'ö -an bɔ kö -waan këpëyaamε -nu 'klo bho 'iin kö -waan 'wun -së kë

-mε -nu =faan' 'më. ¹⁵ Bhii pë 'ö -Zlan -zo 'kun -wun 'ka 'ö tɔɔ kö ka -bha 'wun -së -nu kë -sü 'ka, mε -nu 'ö 'waa 'wun dɔ, 'ö 'kpaakpadhε 'yaa -an -gɔ bhë -waan -kpen kö -waan dɔ diindhö. ¹⁶ -Potaasü -yö ka -gɔ; 'kεε kö =kun 'ö ka -bha -potaasü -yö -kë =nε -kpa pë 'dhiö -pë 'dhö 'ö 'ka =kian' yaa -ta kpa; -ka 'wun kë =nε -Zlan -bha yuökëmε -nu -wo 'wun -kë. ¹⁷ -Ka mε 'plε =bhlë -ya; -ka Yesu -wun -dhε 'wun gia- -mε -nu -dhɔ kë; -ka 'suö -Zlan -dhë; 'ka 'sɛdë =bhlë 'kpo!

'Wun =zuan' 'ö sü Klito -bha 'klobhɔdhe -bha

¹⁸ Yuökëmε -nu, -ka ka -gɔ =yɔɔ'- 'wlaan- 'ka ka -gɔmε -nu -dhë! Kö =kun 'ö -kë -gɔmε -nu 'ö -an këwun 'dho -së, 'wo 'lëälë wo -de 'sloo -an -dhë; -kaa kë 'dhö 'pö -a mε -nu 'ö -an -bha 'wunkëdhε dhö 'gbee- wo -de 'pö -an -dhë. ¹⁹ Bhii -Zlan -yö 'wun -së -kë mε 'ö- 'klo -yö bhɔ, 'kεε kö -a -de =zuö' -bha bhë, yaa 'wun yaa gbε kë -Zlan wö 'dhiö -a -dhë. ²⁰ Kë -dewo poo =nε, -kë 'gɔugɔ -dhε -yö mü kö mε -yö pë yaa kë kö -wa 'klo bhɔ =a? 'Kεε =ya kë =nε 'ka 'wun -së kë 'ö =wa 'go mü, =wa ka 'klo bhɔ, kö ka -bha 'wun -së =nε bhë -Zlan wö 'dhiö. ²¹ Pë 'ö -Zlan -yö ka -dhɔɔ -kë -a -bha bhë 'ö bhë, bhii Klito -de 'pö, -a 'klo -yö -bhɔ ka -wun 'gü. -Yö 'wun =zuan' 'ka ka -gɔ 'dhö kö 'kaan- 'to -a pin 'piö, ²² (=nε -kɔ 'ö =bεεn' -sü 'ka -a 'ka -Zlan -bha 'sëédhε 'gü -a 'dhö =nε.) Yaa =sɔɔn yaa gbε kë 'iin =sua -wun yaa bɔ -a 'dhii do. ²³ Yö bhë =nε 'ö 'wo 'si bho -a -gɔ 'ö yaa ö -bha bho; 'wo- 'klo bhɔ, 'ö 'dhi -wo -yaan yaa 'go -a dhiö =nε ö -dho ö -bha 'pë bho -a 'dhö. Pë 'ö- -kë =zian' 'ö tɔɔ =ya kë 'dhö, 'yö ö -de -wun -lo -Zlan 'ö za kpengdhö 'kan -na bhë -a kwεε. ²⁴ Yö =nε 'ö kwa -bha =sɔɔnyaa -wun -nu -wo -lo -a -ta -gaatalü -bha, -yö kë 'dhö kö 'kwaan- bɔ -ga =sɔɔn yaa -bha -sü 'ö bhë -a -ta kö -tosiadhe 'ö kpengdhö bhë 'kwaan- kë; bhii -yö =bεεn' -sü 'ka -Zlan -bha 'sëédhε 'gü =nε: -A -bha -gi pin -nu bhë =nε 'wo kwa -dhε bo. ²⁵ 'Ö

tɔɔ kē- wo bhē, ka -kē =nE 'bhla -nu 'wo =dhɔŋ -an 'dhö; 'kEE ka -yE ka 'zü 'ka nu mE 'ö 'bhla -maakemE 'ka 'ö -zo -kē mE nii 'piö -mE 'ka bhē -a 'piö.

3

'Wun 'ö -gban dhe waa- =gɔn -an -bha -kē 'ko 'piö -kɔ -bha

¹ Dhoo -nu, ka -de 'pö, -ka 'wun ma ka =gɔn -nu -ta! -Yö kē 'dhö kö -a mE 'bhaa -nu 'ö waa -Zlan -wun -dhe 'wun gia- =kun bhē, 'kö -kē =nE waa 'wun =blEE' -an -dhē, kö -zoyösü -yaan kē -an -gɔ ka -bha 'ta -kɔ -wun 'gü. ² Bhii kö -Zlan =bhlē -ya -kɔ 'ö 'puu ka 'ta -sü -kɔ 'gü bhē, -an 'yan -yö -da -a 'gü. ³ Kö =kun 'ö 'ka ka -de -kē -sē plaan =zian' =nE ka -bha wun kē -kɔ -nu, ka buēnpē -nu 'wo -kē 'sēnng -nu, sɔ -sEEbɔ -nu 'ö 'ka dhoē- -da ka -bha bhē -an 'ka! ⁴ 'kEE ka -bha -kē -sē -sü -yö kē ka =zuö' 'gü =zian'. -Yö kē -sē -dhe 'ö- 'gü 'yaa =siö' -a 'ka; yö =nE 'ö tɔɔ =zuö' ('ö -Zuu 'slööslö =ya yuö kē -a 'gü), 'ö 'lëälē, 'ö -ya diindhö -sü 'dhoē- -gɔ; yö =nE 'ö- -bha -sēdhe =sɔnng' 'dhö =va -Zlan wö 'dhiö. ⁵ Dhoo -nu 'wo -Zlan =bhlē -ya 'ö 'wo -kē 'dhiö =zian', 'wo wo -zo dɔ -Zlan -bha (=nE pē 'ö- 'tɔ go -an -dhē bhē -wo -dho kē), 'ö 'wo wo -gɔ =yɔɔ wo =gɔn -nu -dhē bhē, -kɔ bhē =nE 'wo wo -de =kaa' -sē. ⁶ -Kɔ bhē =nE 'ö Saala -yö =kaa'. -Yö 'wun -ma Ablaamö -ta, 'yö- -dhe ö dēmE. Yö =nE 'ö 'ka go -a 'gü, 'ka -kē -a 'dhu -nu 'ka, -a 'ke 'ka 'wun -sē kē 'ö kaa ka =kwaa' ka -de -zü kö 'kaan- dɔ -gboudhö 'suö 'gü.

⁷ Gɔɔn- -nu, ka -bha -kē ka bɔɔ -nu 'piö -sü bhē, -ka kē 'lëälē -an 'ka -an -bha -kē dhe 'ka -sü 'ö -an -kɔ 'yaa -mɔ pē 'gbeegbee -nu kē -sü -bha bhē -a -wun 'gü; -ka -an =bhlē -ya, bhii gbaɔ 'ö -kē -kēdhösü 'ö 'yaa yēn 'ö -Zlan -ya nu ka -dhe bhE, ka -dho ka -bha kE 'ko =bhaa. 'Ö tɔɔ =ya kē

=nε 'wun =ya kē mü, ka -dho =bhεa' 'dhö 'kεε -a -yε 'zü gbε 'ka 'dho kē -dhö.

'Wun 'ö kēpē 'ka dhegluzē -nu ziēn

⁸ =εε, -ka kē do ka -zo -ta 'gü -wun -nu waa- ka -bha 'wun -nu -dan 'kuē -kɔ -nu 'gü. -Dhɔ 'ö =ya kē 'ö dhegluzē -nu -wa -kē wo 'kuē bhē -yö -ya ka 'gü 'iin kö ka 'ko -nu 'yena yö -sü waa- -de -dho sia- -sü -wo kē ka -gɔ. ⁹ Kö =kun 'ka 'wun yaa 'pē bho 'wun yaa 'ka, 'ö 'ka 'si 'pē bho 'si 'ka; 'kεε -kaa -yε 'zü kē 'dhuē- 'ka, bhii pē 'ö -Zlan -yö ka =dhɔɔ =kaa' bhē 'ö bhē, -yö kē 'dhö kö 'dhuē- -yaan kē ka -bha 'ka. ¹⁰ -A -de 'wun bhē -a -wun 'gü -yö =bεεn' -sü 'ka -Zlan -bha 'sēēdhε 'gü =nε: =Ya kē =nε mε 'bhaa =yaa -dhɔ kē -tosiadhe kē -sü 'ka, kö 'ö yi -sē -nu yö, kö -yö 'ö nεga kuēnnu 'wun yaa -gɔ; -yö ö -bεn -nu kuēnnu mε -püö -wun -nu -gɔ; ¹¹ -Yö bhɔ 'wun yaa -dhē =taa', -yö 'wun -sē kē; -yö =zuöyagluu =mεε' 'kö -kē =nε -yö -dho -a 'piö kē 'dhee. ¹² Bhii Dēmε 'yan -yö mε kpengdhö -bha, 'ö- 'to 'dhö dɔ -sü 'ka diindhö -an -bha =bhεawo -nu -gɔ. 'Kεε kwa Dēmε wö -siö -sü -mü pēyaakēmε -nu -bha kö -yaan -an 'klo bhɔ.

¹³ -Yö kē ka 'yaan =nε mε gbε yaa 'dho 'wun yaa kē ka 'ka kö 'ka ka -de nu 'wun -sē kē -sü -dhē. ¹⁴ -A -de 'kö -kē =nε ka 'yēnng -yö -bhɔ ka kēpē kpengdhö -nu -wun 'gü, -ka =zuögludhi kē! -A -wun 'gü, -yö =bεεn' -sü 'ka -Zlan -bha 'sēēdhε 'gü =nε: Kö =kun 'ö 'suö gbε -yö ka -kē mε gbε -dhē 'iin 'ö 'ka dɔ -gbɔudhö! ¹⁵ 'Kεε Klito bhē -yö kē -dhö ka =zuö' 'piö, 'ka- 'sü ka Dēmε 'ka. -Ka kē =baa' -sü 'ka -kplawo kö mε -nu 'wo ka =dhεε' 'kpɔ -na ka -zo -dɔ -a -bha -pē 'ö -Zlan 'piö -a -gbaan 'ka bhē, kö 'kaan- -a -daa kē -an -gɔ; ¹⁶ -yö kē =zuö' -sē 'gü, 'iin -yö kē 'kwi 'suö 'ka -Zlan -dhē, 'iin kö ka -de =zuö' 'gü 'ka ka -de dɔ kpengdhö; -yö kē 'dhö kö ka -bha 'ta -kɔ -sē 'ö- 'ka ka

-bha -kpa Klito -bha -sü 'gü bhë, mε 'wo 'wun yö -na -a -bha bhë, lë- -yaan 'kpɔ -an -ta. ¹⁷ 'Ö tɔɔ =ya kē =nε =ya kē -Zlan -we -a -bha -wun 'ka kö ka 'yënnng -yaan bhɔ, kö =yö -së kö -yö kē 'wun -së kē -sü 'gü 'ö =zië' -a -kē 'wun yaa 'gü -sü -ta. ¹⁸ 'Ö bhii Klito 'ka- -ga -na bhë, -yö -ga kwa -bha =sɔɔn yaa -nu -wun 'gü; 'kεε kö yö 'ö bhë -yö -kē kpengdhö, 'ö ga 'dhö 'sa mε 'ö 'waa kpengdhö -an -wun 'gü. Kē- wo 'dhö bhë, ga bhë -ya wo 'dhö dosɛn 'kpaan; -yö kē 'dhö kö -yaan 'dho kwa 'ka -Zlan wö 'dhiö; 'yö 'wo-zë -a mεdhε -bun 'gü =zian'. =Dhε -kē 'dhö -yö -go ga 'gü -Zuu 'slööslö -bha 'piigbeedhε =kwaa'. ¹⁹ -Zuu 'slööslö do 'ö bhë =nε 'ö- -bha 'piigbeedhε -yö dho -a 'ka 'ö 'wun =blεε mε -nu 'wo -kanso 'gü =glööbɔɔ bhë -an -dhë. ²⁰ Mε -nu 'wo bhë 'wo tɔɔ mε -nu 'ö 'dhiö -bezë, 'wo -Zlan -wo -zuö -kɔ 'yan =taa Noe -bha 'töng 'ka; 'wo to wo -wo -ta 'kεε kö -Zlan -yö -kē ö -bha -zuösaadhε 'gü; 'ö toë 'dhö 'ö yöë yi 'ö Noe -yö 'yitagɔ =kaa' 'ö mε kpö 'dɛdɛ 'wo dho -mɔ mε 'slεaga -bha 'wo -da -a 'gü 'ö 'wo dha -a -yi -bha. ²¹ 'Wun bhë -yö -bɔ yiö Yesu 'tɔ 'ka -sü 'ka 'ö 'ka- wo 'ö 'ka dha =dεε bhë -a 'bin 'ka; -bɔ yiö -sü 'ö bhë 'yaa- mε 'ö mε bun -zlu -dhiipë -nu -gɔ -a 'ka 'kεε -yö =zuögüdhε -bha -kē 'puu -sü -dhε -Zlan -gɔ -sü 'wo wo -de -da -a 'gü -a 'ka; yö =nε 'ö 'ka bɔ -a -ta 'ö Yesu Klito -bha -go ga 'gü -sü -yö ka dha bhë. ²² Yesu Klito 'ö bhë =ya 'dho dhang- 'gü. -Yö -ya -sü 'ka -Zlan =kwεε- 'gü. -Zlan -bha bɔmε -nu, -wogbiindhε -nu, 'piigbeedhε -nu -wo wo -gɔ -yɔɔ -a -dhë, 'ö 'wo 'wun ma -a -ta.

4

'Wun 'ö-gban 'ta -kɔ -dëü -wun -bha

¹ =Dhε -kē =nε Klito 'yënnng -yö -bhɔ ö bun 'gü bhë, ka -de 'pö -zotadhe do bhë -yö kē ka 'gü, bhii mε 'ö- 'yënnng =ya bhɔ bun 'gü do bhë, -a -bha 'wun gbε 'yaa =sɔɔn yaa

-bha. ²Ya kë 'dhö kö 'go =dεε -bha, 'töng 'ö =tun ka -gɔ ka -bha -tosiadhe 'gü 'kpongtaa zö bhë, kö =kun 'ö 'ka -kë mε 'bhee- =dhɔɔbhaapë =kwaa'; 'kεε kö -yö kë =zian' -Zlan -zo 'kun -wun 'gü. ³Kë- wo 'dhö bhë, ka -kë 'dhiö -bezë 'wun kë =dhia =nε mε -nu 'ö waa wo =zuö' =dhië' -Zlan 'piö bhë -an kë -kɔ -nu 'dhö; 'ö 'ka pë -nu kë, 'waa kë tɔng 'gbloo 'piö; 'ka -ya pë -dhɔ 'ka =nëdhö; 'ö 'ka yɔ -nu mü 'ö 'ka pë -nu -bhö -ziöggüsüzë 'ka; 'ö kwiga -nu 'ö -an -wun 'yaa dhi -Zlan -dhë bhë 'wo -kë ka -gɔ. ⁴Zlöö =nε, ka 'bhame -nu 'ö waa wo =zuö' =dhië' =kun bhë, -an 'te =ya 'tun kö -waan 'kun ka yö -sü 'ka -an 'piö 'wun -nu -ziöggüsüzë -nu 'iin 'wun yaa -nu kë =dhia. -A -kë 'dhö -sü 'ka, -wo 'wun =blεε' -na ka -bha, 'iin -wo 'yee -nu 'to -na ka -bha. ⁵'Kεε -ka ka =kwaa' -an -zü! -Wo -dho 'wun -gεn bho -Zlan 'ö =ya dɔ kö mε 'bhee- -nu waa- mε -nu 'ö =wa ga -yaan -a -bha za 'kan bhë -a 'dhiö. ⁶Pë -de 'ö -kë 'ö 'wuntaɔsë -yö =blεε mε -nu 'ö =wa ga -an -dhë 'ö bhë; -yö kë 'dhö, 'kö -kë =nε za =ya -lo -an tuö -an mεbheedhε -bun 'gü ga =kwaa', kö -waan -kë -a 'gü -sü yö wo nii 'gü =zian' -Zlan -bha 'piigbeedhε =kwaa'. ⁷Pë 'plε 'dhiötöyi =ya yö =klöö'; 'ka 'wun -nu kë, -yö yö 'ko 'dhiö -së 'ka; -ka ka -zo kë ka -de 'piö, 'ka -ya ka 'yaan kö 'kaan- -klu =bhεa' -sü -bha. ⁸-Blεεzë 'ka, -ka 'dho ka 'ko -nu -dhɔ kë -sü 'ö ka =zuö' 'plε 'ka bhë -a 'ka 'dhiö, bhii 'ko -dhɔ kë -sü 'ö 'ka- -ga -na bhë, -yö =sɔɔn yaa =plëezë -ta -kpa kwa 'ko -nu ziën. ⁹-Ka ka 'ko -nu -nia 'kun -së; kö =kun 'ö -kë 'wun -nu -blεε -wo -löö -sü 'ka. ¹⁰Mε 'ö -dhö, -yö 'glusëgüpë -nu kë ö 'bha -nu -dhë =nε mε -nu 'ö -Zlan -yö -an -ya ö -bha gbaɔpë -nu 'dhiö -an 'dhö. 'Ö tɔɔ mε 'ö -dhö, -Zlan =ya gbaɔ kë -a -dhë -a =tian'. ¹¹Mε 'ö -Zlan -wo pö -na, -yö -Zlan -wo 'sloo =blεε'-; mε 'ö pë -nu kë -na mε -nu -dhë, -ya kë =faan' 'ö -Zlan -ya nu -a -dhε bhε -a 'ka. 'Ö =ya kë =nε ka- -kë 'dhö giagiawo, kö -Zlan 'tɔ -yö bhɔ 'wun 'saadhö 'gü =bɔa' Yesu Klito 'ö

'tɔbhɔdhe waa- 'piigbeedhε 'wo- -bha 'ka =toöpö 'ka bhë -a -ta -sü 'ka, amεn.

'Wun 'ö -gban -Zlan -bha mε -nu -bɔ 'wun -nu 'gü -kɔ -bha

¹² N dhegluzë -nu, kö =kun 'ö ka 'te -yö tun 'wun 'gbee- -nu 'wo nu -na ka -ta 'ö 'ka bɔ -na -an 'gü bhë -a -wun 'gü =nε pë 'wo- pö kē pē 'yaa -mü -a 'dhö. ¹³ -Ka =zuögludhi kē =zian' 'ö tɔɔ -kɔ 'ö 'wun -nu 'dho nu -na -a 'ka ka -ta bhë =nε 'ö =kaa' Klito -bha 'ka 'pö. =Ya kē 'dhö 'ö 'ka dho -mɔa kö -kpε =va -yaan kē ka -gɔ yi 'ö- -bha 'tɔbhɔdhe dho nu -a 'ka bhë -a 'ka. ¹⁴ 'Ö =ya kē =nε =wa 'si -nu bho ka -gɔ, ka -bha -kē Klito -bha =guë' 'ka -sü -wun 'gü, ka =zuö' 'glu -yö dhi bhii -Zuu 'tɔbhɔdhe -zë 'ö -Zuu 'ö go -Zlan 'piö -a 'ka bhë -yö ka -ta. ¹⁵ Kö -kun 'ö mε -yö go ka ziën 'ö- mε zë -tɔ, -a =kwaan -tɔ, -a kēpē yaa -tɔ, 'iin -da mε 'kpaan gbε -bha 'wun 'gü -tɔ -yö -kē -dhö kö -a -wun 'gü 'wun -yaan wɔ -a -ta. ¹⁶ 'Kεε mε 'ö 'wun =ya wɔ -a -ta =zian' -a -bha -bɔ Klito 'ka -sü -wun 'gü, kö =kun 'ö -kē -a -gɔ lē- -wun 'ka; -yö -Zlan 'tɔ bhɔ =zian'.

¹⁷ Bhii -Zlan -bha zakanyi =ya -lo. 'Yö za 'ö 'dhö bhë 'ö- zü dhö dɔ mε 'kwa -Zlan -bha 'kɔɔmε -nu 'ka kwa -ta. Za bhë -a zü dhoë dɔ; 'ö- -de 'ö- zü =ya dɔ 'saadhö. 'Ö =ya kē =nε za 'ö dho kan bhë -a zü =ya dɔ kwa ('ö kwa- -bha 'në -nu 'ka kwa) -bha, kö mε -nu 'ö 'waa 'wun ma -Zlan -wo -ta bhë -an 'dhiötodhε -yö -dho kē mü -dhë -εε? ¹⁸ -A -de 'wun -yö -gban -a -bha -Zlan -bha 'sëédhε 'gü =nε: mε -nu 'ö 'wo kpengdhö bhë -wo -dho dha. 'Kεε =dhε 'ö za 'ö -an -bha bhë 'ö kē -na 'gbee-, kö 'gluyaamε -nu waa- =kianyaamε -nu, -yö -dho kē mü -dhë -an -bha 'ka εε? ¹⁹ =Dhε -kē 'dhö, mε -nu 'ö 'wun 'dho wɔ -na ka -ta -Zlan -zo 'kun -wun 'ka bhë, -ka 'dho ka kēwun -së -nu 'wo bhë -an 'ka 'dhiö 'iin 'ka ka -de -wun -lo -Zlan 'ö pē 'plε

-da, 'ö to ö -wo 'gü ö -bha pë -nu 'ö- 'tɔ go mE -nu -dhë -a 'gü bhë -a kwEE 'fɛfɛdhö.

5

'Wun 'ö -gban -zo -kë -Zlan -bha -tuë -nu 'piö -kɔ -bha

¹ 'Wun -yö n -gɔ kö 'aan- =blEE'- mE -nu 'wo mE ziizii -nu 'ka ka ziën -Zlan -bha -wun -nu 'gü bhë -an -dhë; a mE -dee 'ka =nE ka 'dhö 'pö, 'ö Klito -bha 'klobhɔdhe -nu bhë 'ö n 'yaan -wun 'ka, 'ö 'tɔbhɔdhe 'ö dho kë 'dhiö =zian' 'ö mE 'plE kwa- 'gü -mE -nu 'ka bhë, a- -pö ka -dhë: ² ME -nu 'ö -Zlan -yö -an -wun tën ka -bha bhë, -ka ka -zo 'to -së 'ka -an 'piö =nE -kɔ 'ö -tuëmaakëmE 'dhoë- kë -na -a 'ka 'bhla -tuë -nu -gɔ bhë -a 'dhö; -yö kë 'wun 'ö ka -zo kun 'ö 'ka- -kë -a 'ka =nE -kɔ 'ö -Zlan 'dhö -a 'piö kö -yö kaa -a 'dhö; kö =kun 'ka- -kë =zuö' -to zlöö 'ka. Kö =kun 'ka ka -bha yuö -nu -kë =nE 'wëü- yö -a 'gü -pë 'dhö, 'kEE -ka pë -nu kë 'kpaan 'ka, ka -de -zo 'kun -wun 'plE 'ka. ³ ME -nu 'ö -an -wun 'dhö tën -sü 'ka ka -bha bhë, kö =kun 'ö 'ka -kë -an -ta 'dhiö-; -ka kë =zian' -an -bha 'wun =zuan' 'ka. ⁴ -Kɔ bhë =nE 'ö yi 'ö -tuëmaakëmE -nu -gɔmE dho nuë bhë, 'ö 'tɔbhɔdhe 'gɔ =gbla' 'ö 'yaa =siö'- bhë 'ö 'ka dho -a yö -a 'ka.

⁵ -Dadhëü -nu, ka -de 'pö, -ka 'wun ma mE ziizii -nu -ta! -De -dho sia- -sü -yö kë ka 'gü bhii -yö =bEE' -sü 'ka -Zlan -bha 'sëedhe 'gü =nE: -Zlan -yö zian -ta -desüvamE -gɔ 'ö 'glusë -kë -de -dho sia- -mE -nu -dhë. ⁶ =DhE -kë 'dhö kö -ka ka -de =yɔɔn sia- -Zlan -kɔ 'pii 'gbee- bhë -a =löö kö -yaan ka =luu'- yi 'ö- -ya bhë -a 'ka. ⁷ -Ka ka -bha =zuö' -to zlöö -wun -nu -lo -a kwEE bhii yö =nE 'ö ö -zo -kë ka 'piö.

⁸ 'Ka 'wun -nu kë, -yö kë -mɔ 'kuë -sü -zë; kö =kun 'ö 'ka 'wun -nu -ziö =gɔü'. -Ka -ya ka 'yaan bhii ka yaagüme, dü, -yö =nië' -na ka -zü =nE -tiɔn 'ö 'gbla -na pë 'ö dho -a -bhö -a =mEE' -sü 'ka kö -yaan 'kun bhë -a 'dhö. ⁹ -Ka dɔ -a -gɔ

gɛnngdhö, -klu -zo -yö -Zlan -bha -sü 'ka 'ö tɔɔ dhegluzë
 'bhaa -nu -wo -dhö 'ö 'klobhɔdhe do 'ö bhë 'wo- 'gü 'sɛ -to
 'dhö -sü -ta. ¹⁰ -Yö 'dhö 'kɛɛ kö =kun 'ö ka =zuö' -yö to zlöö;
 -yö kë ka 'yaan =nɛ 'glusë kë -Zlan 'ö ka =dhɔɔ -kë -kpa
 Klito -bha -sü 'gü ö -bha =toëpö 'tɔbhɔdhe -bha bhë, =ya
 kë =nɛ 'klobhɔdhe 'töng 'dɛdɛ bhë, 'ka bɔ -a 'gü =sia, yö
 -de gia- bhë -yö -dho ka -zo -gban, 'yö dho ka =faan' më kö
 -yaan ka -ya, 'ö 'ka -dho dɔ gɛnngdhö. ¹¹ Kö 'piigbeedhɛ
 -yö kë -a -bha 'ka =toëpö =toëpö 'ka! Amɛn.

=Wekadhe -kaanta

¹² 'Sëëdhɛ =nɛ =yö =klöö'; Silivɛn 'ö n -gɔ n dheglu 'ö
 -kpa n -ma -sü 'ka bhë =nɛ 'ö- -kë n -dhë 'ö 'a- bɔ ka -dhë
 ka =faan' 'më -sü 'ka =nɛ -Zlan -bha 'glusë 'ö 'ka -klu -sü
 'ka -a -bha bhë -yö 'wun gia- 'ka.

¹³ -Zlan -bha mɛ -nu 'wo Babilɔnë 'nö, =wa 'we kaa.
 N gbö Maakö 'ö kwa Dëmɛ 'gü =ya 'we kaa 'pö. ¹⁴ -Ka
 -büö -nu pö ka 'ko -nu -dhë ka 'ko -nu 'sɛnɛ bho -sü 'ka
 dhegluzë -dhɛ -kwa. =Zuöyagluu -yö kë mɛ 'ö 'ka Klito
 'gü ka -gɔ!

'WUN SĚ -NAŌ 'SĚĚDHĚ

Dan: 'WUN SĚ -NAŌ 'SĚĚDHĚ New Testament

copyright © 1991 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Dan

Dialect: Western

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-17

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 14 Jun 2022 from source files dated 1 Jun 2022

74f67de7-5f93-5988-92e9-b1a45247636e